

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/35/2023
Identifikačné číslo spisu: 4116011215
Dátum vydania rozhodnutia: 20.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4116011215.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného T. Š. pre obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. d) Trestného zákona a iné o dovolaní obvineného T. Š. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/28/2022, z 11. augusta 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. Š.A. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T 99/2016, zo 7. decembra 2017 bol obvinený T. Š. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 30. decembra 2011 v čase medzi 16.50 hod. a 17.00 hod. v M. na ul. N. L. č. X, v pobočke F. P., a. s., potom čo vošiel cez vchodové dvere so zamaskovanou tvárou do priestorov banky, prešiel do klientskej a pokladničnej zóny, kde namieril zbraň najprv na MVDr. S. B. s výzvou, aby odstúpila a následne pristúpil k pokladni č. 1 a namieril zbraň na pracovníčky banky Mgr. L. Š., Ing. L. Š. a L. B. s výzvou, aby mu vydali peniaze, na to L. B. otvorila pokladňu a do sáčku, ktorý jej podal, vložila peniaze z hotovosti pokladne a podala obžalovanému, na čo obžalovaný aj s peniazmi odišiel, čím svojím konaním spôsobil poškodenej organizácii P. P., a. s., Bratislava (U. F. P., a. s., Bratislava) škodu vo výške 29.090,00 Eur a obžalovaný tak konal napriek tomu, že bol za trestný čin branie rukojemníka podľa § 234a ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb.) a za trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb.) odsúdený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 3T/141/1993, zo 16. februára 1994 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 9To/92/94, z 19. apríla 1994 na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny.

Za to okresný súd menovanému uložil podľa § 188 ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. h) Trestného zákona, za použitia § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 5 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov s tým, že menovaného na výkon trestu zaradil podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia za súčasného zrušenia výrokov o treste v:

- rozsudku Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/56/2012, z 22. júna 2012,
- trestnom rozkaze Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/2/2014, z 12. decembra 2015,

ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad, a to s poukazom na § 42 ods. 2 Trestného zákona.

Okresný súd menovanému podľa § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 700,00 (sedemsto) Eur s tým, že podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený ustanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona okresný súd obvinenému napokon uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke vo výmere 6 (šesť) rokov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje pre úplnosť za potrebné poukázať na uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/31/2018, z 31. mája 2018 - ktorým krajský súd ako súd odvolací rozhodol tak, že postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie menovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa.

Proti vyššie označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený Š. dovolanie, na ktorého podklade rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudkom, sp. zn. 1Tdo/16/2021, z 20. apríla 2022 tak, že:

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/31/2018, z 31. mája 2018 bol porušený zákon v ustanoveniach § 176 ods. 2 Trestného poriadku a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného T. F.,
- podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie krajského súdu zrušil spolu s ďalšími rozhodnutiami na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad,
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol a napokon
- podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného F. vzal do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku s tým, že väzbu menovaného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku.

Krajský súd so zreteľom na vyššie uvedené postupoval v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku a napokon rozhodol uznesením, sp. zn. 4To/28/2022, z 11. augusta 2022 tak, že postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený F. (v poradí „druhý“) dovolanie, a síce s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], resp. písm. g) [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol v zásade nasledovné:

„ ... Dôvodom zrušenia predchádzajúceho uznesenia bolo to, že odvolací súd nedal obvinenému takmer žiadnu, resp. chabú odpoveď na to, prečo nevykonal obvineným navrhované dôkazy, pričom obvinený poukazoval na dôvody vykonania dôkazov týchto dôkazov a aké rozpory sa nimi majú preukázať. ... Zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 11. augusta 2022 vyplýva, že senát odvolacieho súdu si vypočul návrhy obvineného a jeho obhajcu na vykonanie dôkazov a po tichej porade senátu bez prerušenia

verejného zasadnutia bolo vyhlásené uznesenie, ktorým návrhy na vykonanie dôkazov boli odmietnuté. V odôvodnení uznesenia odvolací súd v zásade použil rovnakú (skopírovanú) abstraktnú argumentáciu, ako použil v predchádzajúcom uznesení, ktorá mala vysvetliť, prečo odmietol vykonať obvineným navrhované dôkazy. ... Obvinený má za to, že odvolací súd si v novom konaní, resp. odôvodnení uznesenia spravil svoju povinnosť vytýkanú Najvyšším súdom SR naoko a dôvody odmietnutia obvineným navrhovaných dôkazov považuje za porušenie jeho práva na obhajobu. Abstraktné dôvody odmietnutia navrhovaných dôkazov boli odvolaciemu súdu vytýkané Najvyšším súdom SR už v zrušujúcom rozsudku a tieto dôvody odmietnutia navrhovaných dôkazov odvolací súd použil už aj vo svojom novom uznesení. Podľa názoru obvineného, odvolací súd sa nesprávne odvoláva na skutočnosť, že vyhlásenie obvineného na hlavnom pojednávaní na súde prvého stupňa, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania, je v tomto smere konečným vyhlásením strany. Obvinený zastáva názor, že tento dôvod odmietnutia navrhovaných dôkazov výrazne zasiahol do jeho práva na obhajobu, nakoľko v zmysle § 311 ods. 4 Trestného poriadku sa môže odvolanie oprieť o nové skutočnosti a dôkazy. ... Rovnaký záver dostaneme aj analógiou ustanovení o odvolaní, konkrétne z § 321 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku, v zmysle ktorých odvolanie slúži aj na nápravu skutkových zistení. ... Z citovaných ustanovení vyplýva, že odvolací súd je oprávnený vykonať dokazovanie a v konečnom dôsledku aj zopakovať už vykonané dôkazy. Odmietnutie vykonania dôkazov dovolacím súdom len preto, že obvinená osoba ich nenavrhol na konci hlavného pojednávania, je v rozpore so základnou zásadou trestného konania podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, a to so zásadou zistenia skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti. ... Odkázanie odvolacieho súdu na rímsku zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ obvinený taktiež nepovažuje za správnu". Podľa obvineného je táto zásada v trestnom konaní modifikovaná zásadou zistenia skutkového stavu, a nie je možné ju preto aplikovať striktne formálne.

Ku konkrétnym návrhom na vykonanie dôkazov - výsluchu svedkov L. C. a N. P. obvinený uviedol:

„Obvinený návrh týchto svedkov odôvodnil novými skutočnosťami, ku ktorým by sa mali vyjadriť a ku ktorým sa na hlavnom pojednávaní vôbec nevyjadrovali. Obvinený sa o týchto skutočnostiach, ktoré majú podporiť jeho nevinu dozvedel až s odstupom času, preto navrhovaným svedkom nemohol v tomto smere dávať otázky už na hlavnom pojednávaní. Odvolací súd však takéto odôvodnenie navrhnutých dôkazov vôbec nezobral v úvahu a iba abstraktným spôsobom odsúdenému uviedol, prečo ich znova nevypočul. ... Odôvodnenie odvolacieho súdu ohľadom odmietnutia týchto konkrétnych dôkazov považuje obvinený za nedostatočné z dôvodu, že obvinený uviedol nové skutočnosti, ku ktorým sa títo svedkovia majú vyjadriť. Z uvedeného dôvodu obvinený zastáva názor, že aj v tejto časti bolo porušené jeho právo na obhajobu, keďže odvolací súd sa nevysporiadal, resp. vysporiadal sa nedostatočne s navrhovaným výsluchom L. C. a N. P. a aj s odôvodnením, ktoré uviedol obvinený vo svojom odvolaní". Korunným svedkom má byť podľa názoru obvineného svedok L. C., ktorý na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať, a tak okresný súd prečítal jeho výpoveď z prípravného konania. Obvinený zdôrazňuje, že vyhodnotenie tohto dôkazu vzbudzuje vážne pochybnosti a je potrebné, aby sa tento dôkaz vykonal opätovne, nakoľko svedok L. C. sám uviedol, že v prípravnom konaní nevypovedal pravdivo:

„Nie je zrejmé, akými postupmi a logickými úvahami sa riadil súd prvého stupňa, keď výpoveď L. C. vyhodnotil ako vierohodnú a pravdivú. ... V odôvodnení uznesenia sa odvolací súd podľa názoru obvineného nedostatočne vysporiadal s jeho námietkami ohľadne svedeckých výpovedí. ... Nie je zrejmé, o aké logické úvahy a závery sa opieral odvolací súd, keď nepristúpil k novému výsluchu svedkov, ktorých navrhoval obvinený aj s ohľadom na skutočnosť, že svedok L. C. uviedol, že v prípravnom konaní nevypovedal pravdu a napriek tomu súd prvého stupňa vyhodnotil jeho výpoveď za vierohodnú a pravdivú. Už samotné konštatovanie svedka, že nevypovedal pravdu vzbudzuje pochybnosti, a preto podľa názoru obvineného nemôže byť rozhodovanie o vine a treste postavené na tejto výpovedi ako primárnom dôkaze. ... Podľa názoru obvineného sa odvolací súd nedostatočne vysporiadal aj s odmietnutím výpovede J. B., pri ktorom len stroho konštatoval, že v nadväznosti na výpoveď L. C. sa táto výpoveď javí ako nadbytočná ...".

Odvolací súd podľa obvineného odmietol zobrať do úvahy okolnosti svedčiace v jeho prospech a ani ich nevyjasnil, čím podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu. K porušeniu práva na obhajobu malo podľa obvineného dôjsť aj v dôsledku konania súdu prvého stupňa:

„V čase rozhodovania odvolacieho súdu, ktoré predchádzalo vydaniu predchádzajúceho uznesenia obvineného v konaní zastupoval Mgr. Matúš Beresecký, advokát. ... Po právoplatnosti predchádzajúceho uznesenia obvinený vzhľadom na záujem podať dovolanie, kde sa vyžaduje povinná obhajoba, požiadal súd prvého stupňa o ustanovenie obhajcu, keďže ide o dôvod povinného zastúpenia a obvinený preukázal nemajetnosť. Súd prvého stupňa mu opatrením z 9. júla 2020 ustanovil JUDr. Mariána Dobiša, advokáta na podanie kvalifikovaného dovolania. Po podaní dovolania z 21. januára 2021 a následnom zrušení predchádzajúceho uznesenia zo strany najvyššieho súdu sa trestná vec opätovne vrátila na odvolací súd. Obvinený tak z dôvodu nemajetnosti a taktiež z dôvodu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody požiadal o ustanovenie JUDr. Mariána Dobiša, advokáta pre jeho zastupovanie v novom konaní pred odvolacím súdom. Zo strany súdu prvého stupňa mu však bolo oznámené, že JUDr. Marián Dobiš, advokát mu nebude ustanovený na odvolacie konanie z dôvodu, že na odvolacie konanie má už ustanoveného Mgr. Matúša Bereseckého, advokáta. Pred verejným zasadnutím odvolacieho súdu, ktoré sa malo konať, obvinenému z jemu neznámych príčin súd prvého stupňa ustanovil aj náhradného obhajcu Mgr. Richarda Kováča, advokáta. Obvinenému nie je zrejmé, prečo súd prvého stupňa ani v tomto prípade, teda v prípade náhradného obhajcu, neustanovil JUDr. Mariána Dobiša, advokáta, ale ustanovil ďalšieho obhajcu. V novom konaní pred odvolacím súdom však bol obvinený znova neúspešný. Keďže sa obvinený domnieva, že odvolací súd pochybil, opätovne požiadal súd prvého stupňa o ustanovenie obhajcu za účelom podania dovolania. Súd prvého stupňa opatrením z 28. októbra 2022, sp. zn. 4T/99/2016, ustanovil obvinenému JUDr. Mariána Dobiša, advokáta. Obvinený nerozumie takémuto postupu súdu prvého stupňa, ktorý mu priradzuje rôznych obhajcov na každý stupeň konania inak. Obvinený má za to, že jeho trestná vec je pomerne komplikovaná a neustále striedanie obhajcov výrazne oslabuje jeho právo na obhajobu. ... podľa jeho názoru by mu mal byť ustanovený jeden obhajca na celé konanie, ktorý by ho mohol náležite a profesionálne zastupovať v každom jednotlivom štádiu trestného konania vzhľadom na najvyšší prehľad vedomostí o samotnom konaní.

Podľa názoru obvineného odvolací súd nerešpektoval úlohu stanovenú Najvyšším súdom SR a nedal mu odpoveď na všetky jeho námietky a argumenty. Zároveň odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s údajnou možnou nezákonnosťou vykonaných dôkazov, ktoré Najvyšší súd SR rozdelil do dvoch kategórií a taktiež sa nimi viacej nezaoberal, pretože na posúdenie zákonnosti vykonávania dôkazov je vecou odvolacieho súdu. Obvinený má za to, že postup odvolacieho súdu, ktorým nerešpektoval stanovenú úlohu a nedal mu žiadnu odpoveď na údajnú možnú nezákonnosť vykonávania dôkazov, došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu a práva na spravodlivý súdny proces, čím je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Čo sa týka údajného naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že:

„Obvinený spochybňuje vykonané pachové stopy, ktoré boli vykonané na mieste skutku. Predovšetkým je treba poukázať na veľký časový odstup, kedy boli odobraté pachové stopy z miesta činu a kedy boli odobrané pachové stopy obvineného, medzi ktorými je rozostup päť rokov. Obvinený má za to, že takéto dlhé časové obdobie mohlo výrazne ovplyvniť jeho pachové stopy. Podľa obvineného počas tohto dlhého časového obdobia mohli nastať rôzne okolnosti, ktoré ovplyvňujú pach človeka. Pach človeka nie je nemenný. Samotný vývin človeka spôsobuje okrem iných aj zmenu jeho pachu. Za najpodstatnejšiu zmenu pachu človeka môže starnutie. Ďalej zmenu pachu človeka môže ovplyvniť stres, choroba, telesná aktivita a mnohé iné. Podľa obvineného tak nie je možné zákonne použiť takýto dôkaz, keď pachové stopy boli odobraté s takým dlhým časovým rozostupom. Obvinený tak spochybňuje výsledky vykonaného znaleckého posudku MVDr. Pavla Semana z odboru veterinárstvo, odvetvie kynológia, a považuje ho za chybný. Vzorky z miesta skutku boli odobraté z pultu, kde mal byť páchatel' skutku, ktorý sa kladie obvinenému za vinu, opretý. Z kamerových záznamov v čase skutku je zrejmé, že páchatel' sa o žiadny pult na mieste skutku neoprel. Pre odber pachových stôp sa vyžaduje, aby sa páchatel' dotýkal miesta odberu. Z uvedeného vyplýva, že OČTK nemohli odobrať vzorku z miesta, ktorého sa páchatel' nedotýkal. Vzhľadom na dlhý časový rozostup odobratia pachových stôp a nesprávneho postupu ich odobratia z miesta činu považuje obvinený tento dôkaz za nezákonný a umelo vytvorený z dôvodu, aby zapadol do súhrnu nepriamych dôkazov. Vzhľadom na skutočnosť, že z kamerových záznamov nie je zrejmé, že páchatel' skutku sa opieral o odberné miesto má obvinený za to, že takto získaný dôkaz je nezákonný a súdy ho nemali zaradiť do sústavy nepriamych dôkazov a voči

obvinenému by mal byť vyhodnotená ako absolútne neúčinný dôkaz.. . . . prečítanie výpovede L. C. z prípravného konania zo 16. mája 2016 slúžiacej ako dôkaz bolo vykonané nezákonne, a to z viacerých dôvodov. Svedok L. C. na hlavnom pojednávaní konanom pred súdom prvého stupňa 7. decembra 2017 využil svoje právo nevypovedať, pretože by mohol privodiť trestné stíhanie seba alebo svojím príbuzným. Obvinený a svedok L. C. sú švagrovia, a teda svedok L. C. svojou výpoveďou mohol privodiť trestný postih svojmu príbuznému. Vzhľadom na túto skutočnosť súd prvého stupňa pristúpil k prečítaniu výpovede svedka L. C. z prípravného konania". S poukazom na § 263 ods. 4 Trestného poriadku obvinený doplnil, že:

„ ... L. C. na hlavnom pojednávaní uviedol, že v prípravnom konaní vypovedal preto, že bol zbitý a okrem toho na hlavnom pojednávaní uviedol, že v prípravnom konaní vypovedal nepravdu. Súd prvého stupňa napriek týmto skutočnostiam vyhodnotil výpoveď L. C. za vierohodnú a pravdivú, pretože bez výpovede L. C. by nemali žiadny priamy dôkaz, ale iba nepriame dôkazy, ktoré vzhľadom na vyššie uvedené boli spochybniteľné a nezákonné. Bez jeho výpovede by tak obvineného museli oslobodiť spod obžaloby. Obvinený uvádza, že prečítanie výpovede L. C. bolo vykonané nezákonne z toho dôvodu, že jeho výpoveď z prípravného konania bola korunným dôkazom proti odsúdenému", s tým, že bolo potrebné skúmať, či boli v prípravnom konaní dodržané všetky procesné pravidlá ohľadne možnosti svedka odoprieť výpoveď. Súd prvého stupňa neskúmal dôvody, pre ktoré L. C. odmietol na hlavnom pojednávaní vypovedať a ani sa nezaoberal tým, že v prípravnom konaní mohol byť donútený k výpovedi. S odkazom na závery vyjadrené v intenciách R 14/2012, resp. vo veci Makeyan et al. v Arménsko obvinený konštatoval, že „ ... skutočnosť, že súd prvého stupňa ... aj tak prečítal jeho výpoveď z prípravného konania vzbudzuje pochybnosti o zákonnosti jeho získania a zákonnosti jeho vykonania na hlavnom pojednávaní. S poukazom na vyššie uvedené, najmä na doktrinálny výklad § 263 ods. 4 Trestného poriadku, má obvinený za to, že prečítanie výpovede L. C. na hlavnom pojednávaní po tom, čo odmietol vypovedať podľa § 130 Trestného poriadku bolo vykonané nezákonne, keďže súd prvého stupňa absolútne neskúmal dôvody, prečo L. C. v prípravnom konaní vypovedal a prečo vypovedal proti obvinenému, a to napriek tomu, že pred súdom prvého stupňa uviedol, že k výpovedi v prípravnom konaní bol fyzicky donútený a jeho výpoveď z prípravného konania sa nezakladá na pravde. ... Odvolací súd ani opätovne neposúdil zákonnosť tohto dôkazu, a teda sa stotožnil s tým, že prečítanie výpovede L. C. z prípravného konania bolo vykonané zákonne, bez akéhokoľvek logického odôvodnenia. ... Vzhľadom na uvedené skutočnosti obvinený považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak by sa odvolací súd riadne vysporiadal so všetkými namietanými skutočnosťami a návrhmi na vykonanie dôkazov, ktoré obvinený uviedol v odvolaní a taktiež náležite odstránil všetky pochybenia a pochybnosti uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, tak by sa z nepriamych dôkazov vykonaných v tomto konaní nedala vyvodiť vina obvineného".

Obvinený F. vo vlastnou rukou spísanom podaní adresovanom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky označeným ako „Dodatok k II. dovolaniu" konštatoval údajné porušenie čl. 6 ods. 1 až 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj len „Dohovor") v spojení s čl. 13 a 14, resp. čl. 17, čl. 24. čl. 45 Dohovoru, dôvodiac, že:

„ ... môj prípad je obyčajná policajná fraška, ničoho z toho, z čoho ma obvinili, som sa nedopustil, celý prípad je zmanipulovaný tak, aby všetko nasvedčovalo tomu, že inkriminovanú lúpež som mal spraviť ja. Dôkazy, ktoré zmanipulovali policajti v Nitre, sú irelevantné, znalecký posudok je zmanipulovaný. Mám za to, že celé vyšetrovanie ako aj odôvodnenie krajského súdu v odôvodnení je úmyselne mierené voči mojej osobe. Sice Najvyšší súd Slovenskej republiky vzal do úvahy, že Krajský súd v Nitre pochybil, no jednou vetou to pani sudkyňa JUDr. Zita Matyóová hodila do koša so slovami, cítujem, čo povedala na hlavnom pojednávaní, že jej Bratislava, čiže najvyšší súd nebude rozkazovať, čo má robiť. Vyhodila ma zo súdnej miestnosti s tým, že ona si svoje rozhodnutie odôvodní tak, ako to bolo v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Mám za to, že ani vy nemôžete ovplyvniť toto rozhodnutie, ktoré je výsmechom slovenskej justície, bez svedkov, bez relevantného dôkazu odsúdiť bezbranného človeka. Na nátlak polície zmeniť verdikt súdov v Nitre je možné len na Slovensku. Týmto Vás žiadam o moje vypočutie k danej veci, chcem vypovedať o skorumpovanosti a diskriminácii mojej osoby zo strany polície ako aj okresného a Krajského súdu v Nitre. Aj keď nie je ešte rozhodnuté Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako ani Ústavným súdom Slovenskej republiky, som sa rozhodol ... podať žalobu na Slovenskú republiku na ESĽP v Štrasburgu, ako aj informovať Európsky súdny dvor o tzv.

praktikách slovenskej jurisdikcie na OS ako aj KS v Nitre".

Obvinený navrhol, aby najvyšší súd rozhodol tak, že:

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vysloví, že uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/28/2022, z 11. augusta 2022 bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 2 ods. 4, ods. 7, ods. 9, ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, v § 145 ods. 1 Trestného poriadku a v ustanovení § 263 ods. 1 Trestného poriadku, a to v neprospech obvineného T. Š.,

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vysloví, že rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/99/2016, zo 7. decembra 2017 bol porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 4, ods. 7, ods. 9, ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, v § 145 ods. 1 Trestného poriadku a v ustanovení § 263 ods. 1 Trestného poriadku, a to v neprospech obvineného T. Š.,

- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/28/2022, z 11. augusta 2022 a rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/99/2016, zo 7. decembra 2017,

- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Okresnému súdu Nitra, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dovolanie menovaného je potrebné odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že obvineným uplatňované dôvody dovolania (ako ani žiadne iné dovolacie dôvody) nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie

vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnovahu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo vid' § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napokon, aj zo samotného gramatického znenia naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

V spojitosti s právom na obhajobu je potrebné vnímať aj právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby sa na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Ván de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko). Úvaha súdu, ktorý nevyhovel návrhu na vykonanie dôkazu, musí zodpovedať argumentom, ktoré uviedla obhajoba. V tejto súvislosti možno hovoriť o priamej úmere, t. j. čím silnejšie argumenty uvádza obhajoba, tým presvedčivejšie by mali byť aj dôvody súdu na odmietnutie návrhu na vykonanie ďalších dôkazov.

Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je teda povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Ván de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom

posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Jednou zo základných povinností súdu vo vzťahu k zachovaniu práva na obhajobu je nutnosť starostlivo a úplne popísať dôkazný postup, ktorý je súčasne treba logicky a presvedčivo odôvodniť. Uvedenú požiadavku zakotvil zákonodarca do sústavy nárokov na odôvodnenie rozsudku, a tak isto aj uznesenia, ktoré má povahu rozhodnutia vo veci samej. Nie je prípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať vyššie vymedzené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré nie sú náležitým spôsobom odôvodnené, resp. primerane vysvetlené. Takéto rozhodnutia (ich odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia tam, kedy rozhodné skutočnosti v zásade musia byť odôvodnené) nie sú adhézne k určitému zistenému skutkovému stavu vyjadrenému v odôvodnení dotknutého rozhodnutia. Za takéhoto procesného stavu ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú požiadavky Trestného poriadku ako základného procesnoprávneho predpisu upravujúceho trestné konanie. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie „posúva“ do protiústavnej polohy, a to najmä z hľadiska nároku trestne stíhaného obvineného na spravodlivé posúdenie jeho trestnej veci (ÚS 181/2000 - ČR). Je však vecou súdov nižšieho stupňa aké dôkazy a v akej kvalite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

Nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto, že návrhu na vykonanie dôkazu sa nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu pre účely tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pre relevanciu úvah o prípadnom naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je čo do vecnej podstaty kľúčovým záver prieskumu skutočnosti, či sa súd konkrétne predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a nie je povinný vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Nevykonanie navrhnutého dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Je to predovšetkým vtedy, ak sa súd vôbec nevysporiada s námietkami dovolateľa, ktorými svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). K porušeniu práva na obhajobu dôjde v tom prípade, ak súd ignoruje námietky dovolateľa, na ktoré je poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery.

Tu si je potrebné uvedomiť, že odvolací súd nie je povinný o návrhu na doplnenie dokazovania formálne rozhodnúť uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, nakoľko ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy, o čom musí rozhodnúť odvolací súd.

Nevykonanie pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže byť dovolacím dôvodom výlučne podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie.

Najvyšší súd ohľadne konkrétnych námietok obvineného F. však v tomto prípade nemôže „zopakovať“ svoje závery vyjadrené v skoršom zrušujúcom rozsudku najvyššieho súdu (pozn.: pozornosť najvyššieho súdu neuniklo, že obvinený v zásade zopakoval svoje námietky obsiahnuté v „skôr“ podanom dovolaní, iniciujúcim tak kasačnú intervenciu najvyššieho súdu formou vydania skôr zmieneneho zrušujúceho rozsudku), a tak vyhovieť dovolaniu obvineného, alebo inak akceptovať ním opätovne uvádzané argumentačné závery ohľadne nedostatočnosti vysporiadania sa s dotknutými návrhmi na doplnenie dokazovania.

V tejto súvislosti možno totiž citovať z myšlienkových pochodov odvolacieho súdu tak, ako sú tieto vyjadrené na str. 7 uznesenia krajského súdu:

„K aktuálnym požiadavkám obžalovaného ohľadne výsluchu už vyššie pomenovaných svedkov odvolací súd poznamenáva, že svedkovia L. C. a N. P. boli na hlavnom pojednávaní vypočutí za zachovania kontradiktórnosti procesu a odvolateľ a aj jeho obhajca mali možnosť vypočuť svedkov a klásť im otázky, takže ich opätovný výsluch sa javí byť v ďalšom za nadbytočný. Pokiaľ ide o svedka L. C., ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje zákonné právo a odmietol vypovedať, zákonným postupom bola prečítaná jeho výpoveď z prípravného konania, pričom súd prvého stupňa sa dostatočne jasne a zrozumiteľne vysporiadal aj s výpoveďou tohto svedka, vrátane odlišností v jeho tvrdeniach. V kontexte s výpoveďou L. C. sa potom javí byť nadbytočným aj výsluch J. B. ohľadne okolností odovzdania zbrane obžalovanému“.

V naznačenej súvislosti preto nie je racionálne prípustné uvažovať o existencii akýchsi abstraktných, resp. príliš zovšeobecňujúcich hodnotiacich stanoviskách ohľadne dôkazných návrhov obvineného, nakoľko odvolací súd sa síce stručným, ale zreteľným, jasným a zrozumiteľným spôsobom vyjadril ku konkrétnym návrhom obvineného na vykonanie, resp. doplnenie dokazovania.

V aktuálnej procesnej situácii však niet zásadných pochybností o tom, že odvolací súd neignoroval námietky obvineného, prostredníctvom ktorých realizoval svoje právo na obhajobu. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo vysporiadať sa s námietkami, ktoré smerujú voči dôkazom, na ktoré súd prvého stupňa odkazuje ako na kľúčové pre ustálené skutkové závery, čo krajský súd v zmysle záväzného pokynu dovolacieho súdu splnil dostatočným spôsobom konvenujúcim vyššie podrobne rozvedeným kvalitatívnym požiadavkám.

Obvineným namietané odmietnutie vykonania ďalších dôkazov odvolacím súdom v spojení aj keď so stručným, ale zrozumiteľným, logickým a jasným odôvodnením teda v predmetnej trestnej veci nezakladá naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z hľadiska zachovania práv obhajoby sa odvolací súd s návrhom na doplnenie dokazovania vysporiadal najneskôr v písomnom vyhotovení rozhodnutia, pričom k takému vysporiadaniu došlo za súčasného konkrétneho odkazu na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa s jeho tomu zodpovedajúcim doplnením (R 43/2018).

Argumentácia obvineného je za takéhoto stavu v rovine skutkových námietok smerujúcich proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, resp. v uznesení odvolacieho súdu tak, ako je uvedené vyššie) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vyššie uvedený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o nemožnosti preskúmania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ teda neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení ustálených súdmi nižších súdov nemôže dovolací súd preskúmať v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, napríklad uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal (s argumentom, že preto bolo chybou jeho odmietnutie postupom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku).

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v skutkovej vete výroku o vine obvineného. Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v predmetnej veci medzi dovolacími dôvodmi upravenými pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Inými slovami povedané, naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno odvodiť od skutočnosti, že skôr vo veci konajúce súdy nižších inštancií nepovažovali návrhy na vykonanie dokazovania, resp. jeho doplnenie prednesené obvineným za významné pre konečné rozhodnutie vo veci samej, ak súčasne zo strany súdu bolo obvinenému také stanovisko súdu dostatočným spôsobom signalizované, resp. zreteľne a dostatočne odôvodnené.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

V tomto rozsahu preto najvyšší súd odmietol argumentáciu obvineného F. ako nedôvodnú a celkom zjavne stojacu mimo dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Možno doplniť, že skutkovú povahu ním prezentovaných dovolacích námietok v konečnom dôsledku podčiarkol sám obvinený v ním spísaného doplnenia dovolania. Zmienené podanie totiž nemožno v naznačenom kontexte vnímať inak, než subjektívne hodnotenie celkového priebehu konania v trestnej veci obvineného, ktoré v podstate označuje za konšpiratívne a cieľené spolčenie sa orgánov činných v trestnom konaní a súdu za

účelom, povedané laicky, „odsúdiť ho za každú cenu“. Najvyšší súd k tomu poznamenáva, že takto formulované námietky jednak nezakladajú žiaden dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku pre ich atakovanie skutkového stavu, čo je opäť výlučnou doménou v prípade konania o dovolaní v režime podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku - za súčasného pristúpenia konkrétnych a dôvodne uchopiteľných skutočností podmieňujúcich opodstatnenosť podania dovolania podľa naposledy uvedeného ustanovenia Trestného poriadku, ako ani nemajú za následok vznik povinnosti vypočúť obvineného k ním tvrdeným skutočnostiam týkajúcich sa tohto údajného „sprisahania“ orgánov verejnej moci proti jeho osobe.

K námietke obvineného ohľadne rozdielných osôb obhajcov ustanovených v priebehu konania pred odvolacím, resp. dovolacím súdom najvyšší súd uvádza, že zo žiadneho zákonného ustanovenia alebo ústavného princípu (a tým pádom ani z judikatórnych záverov) nevyplýva právny nárok na ustanovenie konkrétneho obhajcu. Z hľadiska posúdenia prípadného porušenia práva na obhajobu je v naznačenom kontexte podstatné, že obvinenému bol riadne ustanovený obhajca v súlade s § 40 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku.

Procesný prostriedok ustanovenia obhajcu nie je Trestným poriadkom predpokladaným zákonným prostriedkom slúžiacim na katalógový výber ktoréhokoľvek obhajcu z radov advokátov; nakoľko obvinený (v zmysle jeho dovolacích námietok) preukázal nedostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby a požiadal o ustanovenie obhajcu, obhajca mu bol tomu zodpovedajúcim spôsobom ustanovený náhodným výberom prostredníctvom programového prostriedku zabezpečujúcim rovnomernosť ustanovovania medzi advokátmi zapísanými v zozname obhajcov poskytujúcich advokátske služby aj prostredníctvom obhajoby ex offio schváleného ministerstvom spravodlivosti (§ 40 ods. 1 in fine Trestného poriadku). V zásade preto platí, že ak si obvinený želal zastúpenie iným obhajcom, s poukazom na ním deklarovanú nemajetnosť by predseda senátu obchádzal zákon (tak Trestný poriadok ako aj zákon č. 586/2003 Z. z., o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov), a tak napriek vyššie vyjadrenému de facto umožnil obvinenému zvoliť si obhajcu postupom podľa § 39 a nasl. Trestného poriadku, v rozpore s § 1 ods. 1 zákona o advokácii (uplatňovanie ústavného práva fyzických osôb na obhajobu v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, so zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi), resp. ods. 3 naposledy označeného ustanovenia (poskytovanie právnych služieb za podmienok ustanovených zákonom o advokácii ako aj v súlade s osobitnými predpismi). Nahliadnutím do príslušnej časti predloženého spisu najvyšší súd zistil, že obvinený bol v zmysle uvedeného už poučený pred podaním dovolania zo strany okresného súdu (viď č. I. 1131 spisu).

Čo sa týka námietky obvineného, ktorá spočíva skôr v „počudovaní sa“ nad ustanovením náhradného obhajcu odvolacím súdom, tak možno poukázať na opatrenie odvolacieho súdu z 24. júna 2022 (č. I. 1035 a nasl. spisu), z ktorého jednoznačne vyplývajú dôvody takéhoto postupu - náhradný obhajca Mgr. Kováč bol menovanému ustanovený výlučne z dôvodu, že obhajca obvineného v konaní pred odvolacím súdom (Mgr. Beresecký) už raz požiadal (a to „nečakane“ - týždeň pred konaním verejného zasadnutia, ktorého predmetom malo byť konanie a rozhodnutie o odvolaní obvineného po vydaní pôvodného zrušujúceho rozsudku najvyššieho súdu) o odročenie verejného zasadnutia (určeného ešte 25. apríla 2022 na 30. júna 2022) z dôvodu naplánovanej dovolenky v zahraničí. Odvolací súd preto postupoval plne súladne s § 42 ods. 1 Trestného poriadku. Možno pre úplnosť doplniť, že pôvodne určený termín konania verejného zasadnutia odvolací súd zrušil a o odvolaní obvineného rozhodol 11. augusta 2022 za prítomnosti jeho pôvodne ustanoveného obhajcu Mgr. Bereseckého; náhradný obhajca Mgr. Kováč vzhľadom na prednes Mgr. Bereseckého (v podstate hneď po otvorení verejného zasadnutia) spočívajúci v tom, že bude prítomný počas celého jeho konania opustil pojednávaciu miestnosť (viď č. I. 1077 a nasl. spisu). Mimochodom, zo zápisnice o verejnom zasadnutí pred krajským súdom nevyplýva ani náznakom čo i len zmienka o údajnom tvrdení predsedníčky senátu ohľadne jej nesúhlasu s tým, čo jej údajne „mala prikázať Bratislava“, resp. že by menovaný mal byť „vyhodený z pojednávacej miestnosti“ s tam uvedeným údajným sprievodným „komentárom“, že odvolací súd svoje uznesenie odôvodní „tak, ako to bolo v rozsudku NS SR“. Námietky obvineného preto možno v tejto časti spoľahlivo odmietnuť ako skôr účelové, než reálne kvalifikované. Obdobne možno odmietnuť aj námietku obvineného

poukazujúcu na údajné nevysporiadanie sa „dvomi okruhmi“ dôkazov označených najvyšším súdom v skoršom, zrušujúcim rozsudku dovolacieho súdu.

Z obvineným zvolenej štylistiky vyplýva, že formulácia najvyššieho súdu nebola zrejme pochopená správne, nakoľko najvyšší súd zmienou konštatovaním uviedol z významového hľadiska to, že nakoľko sa odvolací súd (v tom čase) vôbec nevysporiadal s námietkami obvineného (v základnom konaní, teda v konaní pred odvolacím súdom), javilo sa ďalej najvyššiemu súdu nadbytočným suplovať úlohu krajského súdu, ktorý - ako je napokon zdôraznené vyššie - splnil záväzný pokyn najvyššieho súdu viažuci sa výlučne na kvalitatívne požiadavky odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia a vysporiadal sa (opäť spôsobom podrobne uvedeným v skoršom texte tohto rozhodnutia) s dôkaznými návrhmi obvineného dostatočne konkrétnym spôsobom za súčasného poukazu na závery vyjadrené v rozsudku súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd s poukazom na uvedené dospel k záveru, že v predmetnej trestnej veci nemožno konštatovať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a argumentáciu obvineného v tom zodpovedajúcom rozsahu odmietol ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípade, že skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom je zrejme z obsahu spisu, zatiaľ čo súčasné porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V naznačenej súvislosti tomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a jeho zrkadlové znenie - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súdom nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť

naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak následne najvyšší súd dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

V nadväznosti na uvedené preto platí, že ak možno naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovať len vtedy, ak je dôkaz zaťažený chybou, ktorá svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru a súčasne ide o dôkaz, ktorý výlučne alebo v rozhodujúcej miere ovplyvnil dovolaním napadnuté rozhodnutie, výkladom a maiore ad minus (od väčšieho k menšiemu) možno dospieť k tomu, že povaha a závažnosť konkretizovaného nedostatku v predmetnom znaleckom posudku nedosahuje čo do namietaného pochybenia intenzitu, ktorá by mala zásadný vplyv na celkový obsah znaleckého posudku, jeho zákonnosť a procesnú použiteľnosť.

Ak totiž platí téza, že nesúlad so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tom zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere, je na mieste prijať záver, že aj v prípade namietaného dôkazu - ktorým je v predmetnej trestnej veci označený znalecký posudok - musí ísť v rámci takto „zúženého“ priestoru o takú chybu, ktorá by výlučne alebo v rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dotknutého znaleckého posudku a v ňom vyjadrené závery. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Čo sa týka konkrétnych dovolacích námietok obvineného, tieto možno v zmysle najvyšším súdom už v predchádzajúcom zrušujúcom rozsudku rozdeliť do dvoch vecne podstatných argumentačných okruhov:

- a) údajná nezákonnosť použitia pachových stôp ako nepriameho dôkazu spočívajúca jednak v značnom časovom odstupe od okamihu ich odobratia a následného vykonania dotknutého dôkazu na hlavnom pojednávaní ako aj nesprávnosti ich odobratia,
- b) obvineným namietané porušenie zákona pri čítaní výpovede svedka L. C. ohľadom nesplnenia podmienok uvedených v § 263 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, resp. nezákonnosť takto získaného dôkazu v dôsledku predchádzajúceho nátlaku zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

K tomu najvyšší súd uvádza.

Vo vzťahu k pachovým stopám odobratým na mieste spáchania skutku najvyšší súd najskôr vo všeobecnosti konštatuje, že metóda využitia pachovej stopy nie je z pohľadu aktuálnej právnej úpravy trestného práva procesného (t. j. v Trestnom poriadku) výslovne upravená. Preto sa pri dokazovaní tzv. pachovou stopou použije všeobecné pravidlo upravujúce legálnu definíciu dôkazu v trestnom konaní podľa § 119 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.

Podľa § 119 ods. 3 veta druhá Trestného poriadku, dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede na mieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Z obsahu predchádzajúceho odseku je zrejmé, že dôkazné prostriedky podľa Trestného poriadku sú upravené len demonštratívnym spôsobom (viď použitie častice najmä). Preto platí, že z

demonštratívneho výpočtu dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 3 veta druhá vyplýva, že dôkaznými prostriedkami sú aj iné dôkazné prostriedky ako tie, ktoré sú výslovne uvedené v Trestnom poriadku. Súčasne je irelevantné, či sú tieto „iné“ dôkazné prostriedky upravené v inom všeobecne záväznom právnom predpise, resp. týmto spôsobom vôbec upravené nie sú. Žiaden zákon totiž nie je spôsobilý dostatočne obsiahnuť všetky aspekty konkrétnej trestnej veci, ktoré sa môžu vyskytnúť a s tým súvisiacu potrebu použitia dôkazných prostriedkov, na podklade ktorých možno trestnú vec náležite objasniť. Súčasne platí, že „súd pozná právo“ (iura novit curia), t. j. súd (resp. orgán činný v trestnom konaní) je povinný vyložiť a aplikovať i nejasnú, neúplnú, resp. inak „nedokonalú“ právnu úpravu, ktorá sa vzťahuje na konkrétny prípad (pozn.: to predstavuje rozdiel ohľadom pochybností v skutkových otázkach, kedy sa uplatní zásada in dubio pro reo). V nadväznosti na § 119 ods. 3 veta druhá Trestného poriadku následne Trestný poriadok v ďalších ustanoveniach upravuje podrobnosti pre dokazovanie prostredníctvom demonštratívne vyjadrených dôkazných prostriedkov (§ 121 až § 160 Trestného poriadku).

Zjednodušene povedané, pre zákonnosť a použiteľnosť konkrétneho iného dôkazného prostriedku nemusí byť v právnom poriadku Slovenskej republiky ani zmienka. Podmienkou pre použitie dôkazného prostriedku je potom skutočnosť, že jeho použitie nesmie výslovne vylučovať tak Trestný poriadok (viď napr. § 119 ods. 5 Trestného poriadku - zákaz získavania dôkazu nezákonným donútením alebo pod hrozbou takéhoto donútenia), resp. iný všeobecne záväzný právny predpis, resp. obchádzať obe spomenuté množiny všeobecne záväzných právnych predpisov (Trestný poriadok nevynímajúc). Čo sa však konkrétne týka postupu pri odoberaní pachových stôp, možno odkázať na § 20 a nasl. zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore upravujúci oprávnenie policajta použiť služobného psa na pachové práce.

Najvyšší súd poukazuje na závery plynúce z rozhodovacej praxe Ústavného súdu Českej republiky (viď napr. I. ÚS 394/97, II. ÚS 418/99, ÚS 28/1998, ÚS 116/2000, PL. ÚS 30/2010, resp. IV. ÚS 1098/2015), ktoré možno v zásade čo do obsahového významu charakterizovať tak, že dôkaz získaný odobratím pachovej stopy je dôkazom nepriamym, k čomu pristupuje nutnosť potreby ich vykonania určitým nespochybniteľným spôsobom. Ako jediný usvedčujúci dôkaz preto pachové stopy ako také neobstoja, nakoľko v podstate spravidla preukazujú, že páchatel' skutku bol v čase spáchania skutku na mieste jeho spáchania, alebo inak preniesol svoj pach na veci súvisiace s trestnou činnosťou a z povahy veci objektívne nemôžu preukázať, že páchatel' konkrétny skutok aj skutočne spáchal.

Zo skôr vyjadreného plynie záver, že v prípade použitia pachových stôp ako usvedčujúceho dôkazu je nutné, aby tieto neboli pre uznanie viny jediným osamoteným usvedčujúcim dôkazom preukazujúcim vinu obvineného. V súlade s vyššie vyjadrenými premisami vyznievajú aj závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Českej republiky (viď napr. R 27/2003), resp. aplikáčnej praxe platnej aj pre právnu úpravu Slovenskej republiky (B 1/1989-2). Tam vyjadrené právne úvahy napokon možno vzťahovať aj na ďalšie dôkazné prostriedky, ktoré nenachádzajú svoju zákonom upravenú reflexiu v Trestnom poriadku (napr. výsledky daktyloskopickkej expertízy - viď R 46/1965, dokazovanie prostredníctvom mikrostop - viď R 51/1991, obsah kamerového záznamu umiestneného na obydli' poškodeného - viď R 22/2010 a i.). Najvyššiemu súdu sa javí v kontexte trestnej veci obvineného mimoriadne príliehavým aj záver prijatý Najvyšším súdom Českej republiky (viď TP 684/2009 - II.), v zmysle ktorého dôkaz pachovou skúškou musí byť hodnotený v intenciách § 2 ods. 10 Trestného poriadku ako každý iný dôkaz. Dôkaz pachovou skúškou, resp. získaný odobratím pachovej stopy napriek tomu, že zostáva nepriamym dôkazom, môže napokon byť - ak je samozrejme potvrdzovaný ďalšími vykonanými dôkazmi - ťažiskovým (cit.: „stěžejním“) dôkazom o tom, že skutok spáchal obvinený. Treba zdôrazniť, že všeobecná vierohodnosť dôkazu pachovou stopu nie je v zmysle vyššie vyjadrených judikatórnych záverov nijak čo do rozhodne relevantnej miery spochybnená - platí však téza, že ide o dôkaz, ktorý je ďalej v zásade nepreskúmateľný, a preto s ním možno v rámci trestného konania zaobchádzať len ako s podporným dôkazom. Na jeho základe totiž možno dospieť len k záveru, že určitá osoba sa v určitej dobe s najväčšou pravdepodobnosťou nachádzala na určitom mieste, nie však k tomu, že práve obvinený sa jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností dopustil trestného činu (viď vyššie zmienené ÚS 116/2000 - ČR). Pokiaľ najvyšší súd poukazuje na rozhodnutia súdov Českej

republiky, činí tak preto, lebo sa s nimi stotožňuje a ich závery považuje za aplikovateľné aj v podmienkach Slovenskej republiky.

Otázkou použiteľnosti pachovej stopy ako dôkazu sa vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberal aj najvyšší súd (viď napr. uznesenie, sp. zn. 4Tdo/43/2017, zo 7. apríla 2020), ktorý uviedol, že pachová identifikácia je veľmi špecifický spôsob zabezpečovania, resp. získavania dôkazu, pričom špecifickosť daného úkonu spočíva predovšetkým v tom, že výsledok porovnávania pachovej stopy služobným psom nie je možné overiť inými spôsobmi (tak ľudskými zmyslami ako ani exaktnými metódami). Preto je podstatné, aby takýto úkon prebehol striktne v súlade so stanovenými postupmi. Metóda tzv. pachových konzerv je operatívne - taktickou pomôckou pre objasňovanie trestnej činnosti a slúži ako indícia pre orientáciu a ďalšie zameranie práce orgánov operatívy (predovšetkým teda orgánov polície). Preto nemôže byť použitá ako jediný usvedčujúci dôkaz proti páchatelovi.

Najvyšší súd dospel po oboznámení sa s obsahom predloženého spisu k záveru, že výnimkou nie je ani trestná vec obvineného. Je zrejmé, že pachové stopy získané odberom na mieste skutku slúžili v predmetnej trestnej veci len ako podporný dôkaz, o čom napokon svedčí aj obsah odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa. Výsledky získané vykonaním dôkazu pachovou stopou len doplnili skutkový stav zistený na podklade vykonania ostatných dôkazov (výpovede svedkov, listinné dôkazy - záznamová kniha o predaných zbraniach kategórie D z predajne ARMY SHOP SECOND HAND v D. P., správa Slovenskej sporiteľne, a. s., platobné rozkazy vydané Okresným súdom Nitra, správa spoločnosti J. M., a. s., výsledky znaleckého dokazovania - daktyloskopické skúmanie, analýza biologického materiálu vo vzťahu k prítomnosti stôp deoxyribonukleovej kyseliny - DNA - na tam predložených vzorkách, výsledky expertízy kriminalistickej fotografie a videozáznamu, antropologické skúmanie).

Pokiaľ ide o obvineným uvádzané výhrady vo vzťahu k dôkazu získanému výsledkami vyhodnotenia pachových stôp, najvyšší súd konštatuje, že z ich obsahu by nebolo možné výlučným spôsobom pri koncipovaní záveru o vine obvineného zo spáchania skutku vychádzať vtedy, ak by súčasne mali byť jediným usvedčujúcim dôkazom. V predmetnej trestnej veci ale takáto situácia nenastala - už z rozsudku súdu prvého stupňa je zrejmé, že predmetné pachové stopy nepredstavujú ojedinelý dôkaz, o ktorý bol opretý výrok o vine obvineného, ale že tento dôkaz zapadal do štruktúry ostatných usvedčujúcich dôkazov tvoriacich ucelenú reťaz. Postup pri odoberaní týchto stôp, resp. ich vzoriek bol navyše riadne preverený v rámci konania pred súdmi. Nebolo zistené, že by boli odobraté v rozpore s Trestným poriadkom a znalcom bolo potvrdené dodržanie príslušných nariadení (Nariadenie prezidenta PZ č. 10/1998 v znení neskorších predpisov) platných pre tento postup (viď znalecký posudok MVDr. Pavla Semana, znalca z odboru veterinárstvo, odvetvie kynológia a chov koní, č. l. 578 a nasl., zv. č. II. vyšetrovacieho spisu). K tomu možno poukázať na konštatovanie menovaného znalca, v zmysle ktorého boli pachové stopy riadne uzatvorené v hermeticky uzatvorených obaloch, z ktorého dôvodu nemohlo dôjsť k ich degradácii (č. l. 586, detto) tak, ako v podanom dovolaní dôvodí obvinený.

Napokon platí, že ak obvinený spochybňuje správnosť znaleckého posudku spôsobom, ako napr.:
„... obvinený tak spochybňuje výsledky vykonaného znaleckého posudku MVDr. Pavla Semana“,
„ ... vzorky z miesta skutku mali byť odobraté z pultu, kde mal byť páchatel skutku, ktorý sa mu kladie za vinu opretý. Z kamerových záznamov v čase skutku je zrejmé, že páchatel skutku sa o žiadny pult na mieste skutku neoprel“,
„ ... znalecké dokazovanie na pachové stopy je veľmi chybné ...“,

tak najvyšší súd poznamenáva, že správnosť alebo nesprávnosť znaleckého posudku je otázkou hodnotenia dôkazov, a teda otázkou skutkovou a nie právnou. Ako je ale napokon podrobne rozvedené vyššie, dovolacie konanie nie je priestorom na posudzovanie správnosti výsledkov znaleckého posudku vykonaného v prípravnom konaní. Spochybňovanie znaleckého posudku, ktorý bol vykonaný v súlade so zákonom je nad rámec dovolacieho konania, zatiaľ čo uplatnenie námietok chýb znaleckého posudku s poukazom na § 146 Trestného poriadku je doménou základného konania pred skôr vo veci konajúcimi súdmi a nie otázkou, ktorá by mohla byť opätovne preverovaná v konaní o dovolaní iniciovanom obvineným. Tým nie je dotknutý záver, že údajné chyby znaleckého posudku predstavujú chyby, ktoré

sú podstatné pre náležité zistenie skutkového stavu. Práve na odstránenie tzv. skutkových pochybností patrí medzi práva obvineného napr. požiadať znalca o vysvetlenie, trvať na vypočutí znalca (§ 268 ods. 2 Trestného poriadku) a ak by ani to nevedlo k odstráneniu pochybností, navrhnúť pribrať do konania iného znalca. Najvyšší súd v tejto súvislosti ale opätovne zdôrazňuje, že dovolacie konanie nie je priestorom pre hodnotenie správnosti ustáleného skutkového stavu. Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani správnosť úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd nemôže skúmať a meniť ani správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje konaním pred súdmi nižšej inštancie.

Argumentácia, ktorú obvinený zvolil v podanom dovolaní je však formulovaná práve týmto neprípustným spôsobom, nakoľko v zásade je len opätovným hodnotením výsledkov vykonaného dokazovania, podsúvaním tendenčného postupu súdov alebo orgánov činných v trestnom konaní pri ich získavaní a posudzovaní ich obsahu, prípadne vyslovenej polemiky so skôr ustálenými skutkovými závermi, čo je ostatne dôvodom, pre ktorý ju najvyšší súd v tejto časti odmietol ako vecne nepriliehavú a neprípustnú.

Ďalej najvyšší súd vo vzťahu k namietanej nezákonnosti pri postupe podľa § 263 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku ohľadom čítania výpovede svedka L. C. ako aj údajného nátlaku na menovaného svedka orgánmi činnými v trestnom konaní (tento mal v zmysle dovolacích námietok obvineného pred výsluchom, cit.: „dostať bitku“ od príslušníkov Policajného zboru) považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné.

Podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku, namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný.

Tu je potrebné uvedomiť si, že obvinený v texte písomných dôvodov podaného dovolania poukazuje na znenie práve vyššie citovaného ustanovenia Trestného poriadku, dôvodiac, že tak obvinený ani jeho obhajca nesúhlasili s prečítaním výpovede menovaného svedka v zmysle podmienok precizovaných v § 263 ods. 1 Trestného poriadku.

Vecnú nesprávnosť a nepriliehavosť predmetnej dovolacej argumentácie však možno podprieť o skutočnosti obsiahnuté v obsahu predloženého spisu, resp. v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd poukazuje na to, že svedok L. C. využil pred súdom prvého stupňa právo odoprieť vypovedať podľa § 130 a nasl. Trestného poriadku.

V dôsledku uvedeného súd prvého stupňa pristúpil k prečítaniu výpovede menovaného svedka zo 16. mája 2016 s poukazom na § 263 ods. 4 Trestného poriadku.

Podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku, zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130, možno prečítať len za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť vypovedať riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

Najvyšší súd v tomto smere poukazuje na dotknutú zápisnicu o výsluchu menovaného zo 16. mája 2016 (č. l. 565 a nasl., zv. č. II. vyšetrovacieho spisu), kedy svedok L. C. po zákonom poučení (osobitne podľa § 127 Trestného poriadku, resp. 131 ods. 1 a § 130 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) vyslovne uviedol, že „S obvineným T. Š. som v príbuzenskom pomere, je to manžel mojej sestry, teda môj švagor. Svoje právo však nevyužívam, vypovedať budem“. Je dôležité podotknúť, že svedok L. C. vypovedal aj v prítomnosti obhajcu obvineného (JUDr. Krčmárik), pričom menovaný obhajca využil

svoje právo klásť svedkovi otázky a predmetnú zápisnicu o výsluchu obvineného podpísal (viď č. 1. 567, detto).

Najvyšší súd pre prehľadnosť poukazuje na skutočnosť, že ide o zápisnicu o výsluchu svedka vykonanom po vydaní právoplatného rozsudku, ktorým bola povolaná obnova konania v trestnej veci proti obvinenému T. Š., pôvodne právoplatnej skončenej oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/10/2013, zo 17. marca 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/83/2014, z 11. septembra 2014; viď uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Tos/117/2015, z 29. decembra 2015 (č. 1. 528 a nasl., zv. č. II. vyšetrovacieho spisu), ktorým bolo mimo iného rozhodnuté tak, že podľa § 400 ods. 2 Trestného poriadku bola predmetná trestná vec obvineného vrátená prokurátorovi do prípravného konania.

V takom prípade platí, že obvineným je nielen ten, ktorému v trestnej veci bolo vznesené obvinenie (§ 33 Trestného poriadku), ale aj osoba, ktorá tento procesný status znovunadobudla v čase nasledujúcim po nariadení a vykonaní hlavného pojednávania, resp. po predchádzajúcom, resp. pôvodnom právoplatnom skončení trestnej veci v dôsledku vrátenia trestnej veci späť do štádia prípravného konania, konkrétne v prípade úspešnej aplikácie mimoriadneho opravného prostriedku (v posudzovanom prípade obnovy konania podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku) podľa § 400 ods. 2 Trestného poriadku. Povedané inými slovami ten, v ktorého veci sa tak stalo, sa opäť stáva obvineným po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola povolená obnova konania (viď § 393 ods. 1 in fine Trestného poriadku), čím sa pokračuje v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok. V konkrétnej trestnej veci to znamená, že v trestnom stíhaní obvineného sa pokračovalo po predchádzajúcom postupe podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku ako proti tej istej osobe pre ten istý skutok, pre ktorý bol pôvodne obvinený T. F. právoplatne oslobodený spod obžaloby.

Výsluch svedka L. C. preto treba vnímať ako výsluch svedka vykonaný po vznesení obvinenia menovanému. Takisto platí, že obhajca obvineného využil svoje právo zúčastniť sa na dotknutom procesnom úkone, v rámci ktorého aktívne vystupoval v zmysle svojich zákonom zverených práv niet sporu o tom, že ide o dôkazne plne použiteľnú svedeckú výpoveď vykonanú kontradiktórnym spôsobom, pri ktorej získaní boli dodržané všetky relevantné ustanovenia Trestného poriadku (§ 263 ods. 4 in fine Trestného poriadku).

Význam úplného a bezchybného rešpektovania práva na obhajobu v prípravnom konaní je totiž znásobený kontradiktórnosťou súdneho konania, najmä v prípade vykonávania dôkazov - výsluchov svedkov, u ktorých je dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ich nebude možné vypočuť, resp. u ktorých existuje (formálne v zápisnici o výsluchu svedka, ktorý nevyužil svoje právo odoprieť vypovedať podľa § 130 a nasl. Trestného poriadku explicitne už apriórne jestvujúci v dôsledku nutnosti poučenia takéhoto svedka o jeho práve odoprieť vypovedať a výslovného vyjadrenia svedka ohľadom toho, či toto právo využíva alebo nevyužíva) dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní pred súdom odmietnu vypovedať s poukazom na obsah naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku).

Ak následne svedok L. C. využil na hlavnom pojednávaní svoje právo podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku a odmietol v konaní pred súdom vypovedať (č. 1. 679 a nasl., súdny zväzok - „... obžalovaný je manželom mojej sestry, je mojím švagrom. Svojou výpoveďou by som spôsobil trestné stíhanie celej rodine. Spôsobil by som si trestné stíhanie seba, ale neviem z akého dôvodu ... svojou výpoveďou by som spôsobil trestné stíhanie mojej sestry, ale neviem, z akého dôvodu. Bol som poučený aj na polícii o možnosti odoprieť vypovedať, ale som neodmietol. Odmietam vypovedať, lebo sa bojím, ale neviem z akého dôvodu. Bojím sa súdu, ale neviem prečo. Odmietam vypovedať, lebo by som spôsobil svojou výpoveďou trestné stíhanie seba alebo mojím príbuzným"), tak v nadväznosti na uvedené postupoval súd prvého stupňa podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku (prečítal výpoveď svedka C. zo 16. mája 2016) vecne správnym a zákonne súladným spôsobom, nakoľko pre procesne konformnú aplikáciu ustanovenia § 263 ods. 4 Trestného poriadku je potrebné skúmať splnenie nasledovných predpokladov:

a) či výsluch svedka, ktorého výpoveď sa má na hlavnom pojednávaní prečítať, bol vykonaný

spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku,

b) či svedok bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a vyslovene vyhlásil, že toto právo nevyužíva a napokon

c) či obvinený alebo jeho obhajca mali aspoň možnosť zúčastniť sa na takomto procesnom úkone; základnou zložkou spravodlivého procesu je totiž právo na obhajobu a v rámci neho možnosť aspoň raz kontradiktórnym spôsobom vypočuť svedka, výpoveď ktorého má podstatný význam pre rozhodnutie - R 9/2012 -I.

Z obsahu predloženého spisu je zrejmé, že všetky podmienky taxatívne normované v predchádzajúcom odseku boli splnené.

Ak obvinený namieta nezákonný postup súdu prvého stupňa spočívajúci v prečítaní výpovede svedka L. C. s poukazom na § 263 ods. 1 Trestného poriadku, tak takto formulovaná dovolacia námietka nemôže z vecného ani právneho hľadiska obstáť, nakoľko ods. 1 a ods. 4 § 263 Trestného poriadku upravujú dva odlišné procesné postupy, ktorých použitie prichádza do úvahy pri čítaní výpovede svedka z prípravného konania.

Tu je potrebné uviesť si, že postup podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku je prioritne odôvodnený s poukazom na zásadu hospodárnosti trestného konania, pričom sa primerane použije napríklad vtedy, ak obžalovaný z rôznych dôvodov považuje za zbytočné, aby bol svedok znova vypočúvaný aj na hlavnom pojednávaní (prípadne má za to, že prečítanie výpovede svedka z prípravného konania na hlavnom pojednávaní pred súdom môže dokonca pre obvineného privodiť „priaznivejšie“ konzekvencie). Inak povedané, postup podľa ods. 1 naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku predstavuje samostatný dôvod čítania výpovede svedka z prípravného konania, ktorý je čo do materiálneho významu úplne odlišný, než postup podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku (to naostatok primerane platí aj pre postup podľa § 263 ods. 3 a nasl. Trestného poriadku, ktorý upravuje niekoľko opäť samostatných a jedinečných procesných situácií).

Čo je však podstatné: medzi podmienky použitia postupu podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku nepatrí súhlas obžalovaného s prečítaním takejto výpovede (ako je tomu pri postupe podľa ods. 1 naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku). Ak preto svedok L. C. vypovedal v prípravnom konaní, nevyužívajúc právnu ochranu podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku, je možné za už skôr konštatovaného splnenia zostávajúcich podmienok (vykonanie výsluchu spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku, riadne poučenie svedka o jeho práve odoprieť vypovedať s poukazom na § 130 ods. 2 Trestného poriadku, jeho výslovné vyhlásenie, že toto právo nevyužíva a prítomnosť obhajcu na dotknutom procesnom úkone) takúto svedeckú výpoveď považovať za zákonnú a použiteľnú v ďalšom priebehu trestného konania.

Ak ten istý svedok následne využil právo nevypovedať po príslušnom zákonom poučení na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa, niet žiadnych pochybností o tom, že predpoklady pre prečítanie zápisnice o jeho výsluchu boli splnené a súd prvého stupňa i odvolací súd tak postupovali správne, pokiaľ sa pri rozhodovaní o vine obvineného opieral aj o jej obsah.

Najvyššiemu súdu preto nezostáva iné než skonštatovať, že obvinený v rámci predostretých dovolacích námietok nerozlišuje medzi jednotlivými postupmi podľa § 263 a nasl. Trestného poriadku, čo má za následok neudržateľnosť takto formulovanej argumentácie, a to tak z vecného ako aj z právneho hľadiska.

Pokiaľ ide o namietaný skutkový záver ohľadne pravdivosti výpovede svedka L. C. z prípravného konania, najvyšší súd odkazuje obvineného na svoju predchádzajúcu argumentáciu ohľadne zákazu skúmania správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu v dovolacom konaní (okrem konania o dovolaní v zmysle § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Najvyšší súd z dotknutej výpovede môže zistiť azda len to, že údajnú „bitku“ od príslušníkov Policajného zboru síce svedok C. zmienil, avšak odkazoval tak na svoju predchádzajúcu výpoveď, kedy napriek „bitke“ vypovedal pravdu; čo sa týka výpovede

prečítanej na hlavnom pojednávaní tak platí, že sám svedok uviedol, že nebol nikým pred výsluchom ovplyvňovaný ohľadne obsahu „čítanej“ výpovede (uviedol len strach z obvineného, príp. obavu, že „z toho môže mať niečo zle“).

S ohľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v predmetnej veci nebol naplnený žiadny dovolací dôvod, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.